

Nordisk Jernbane-Klubs sommerrejse 2010.

Nordisk Jernbane-Klub afholdt i august sin traditionelle nordiske sommertogrejse, der i år gik til Sverige. Turen gik til den nordlige del af Sydsverige eller med andre ord til Östergötland, Mälardalen (Sörmland), Västmanland, Närke, Bergslagen og Värmland. Det er således på højde med Stockholm, men selvom vi opfatter Stockholm som Mellem Sverige, kom vi aldrig tættere på "Mittlinjen" end ca. 500 km.!

Søndag den 8. august entrede vi et Øresundstog på Københavns Hovedbanegård og tog til Malmö Centralstation, hvor vi mødte vort norske motorvognstog. Vi kørte ad den sydlige stambane til Linköping, som var turens første mål. I Linköping var vi på besøg på det svenske flyvevåbenmuseum (Svenska Flygväpnarmuseet). Guiden havde glemt, at vi skulle komme, men museet fremskaffede hurtigt en kyndig afløser, som havde arbejdet i flyvevåbnet i 40 år og kendte museet og flyene rigtigt godt. Måske det mest spændende var den nye udstilling af det berømte DC3-fly, der under den kolde krig blev skudt ned over Østersøen. Vraget blev bjerget i de senere år, og flyet er nu udstillet i et kæmpemæssigt "akvarium", der gav indtrykket af, hvordan det har hvilet på Østersøens bund i et halvt århundrede.

Aftenen var til fri disposition, hvor man kunne bese Linköping og bl.a. lære om "Blodbadet i Linköping", der demonstrerede, at svenskerne ikke behøvede en dansk konge (Christian II) til at hugge hoveder af. Det kunne de godt klare selv.

Næste dag fortsatte togrejsen til Norrköping, hvor der var tid til at se byens sporveje og køre en tur med dem. Norrköping er en af de få byer, der har haft sporvogn hele tiden, og i disse år er man ved at forlænge sporene. Turen gik videre til Flen, hvor vi skiftede til en ældre bybus (fra Uppsala), som førte os til Malmköping med sit sporvognsmuseum. Selvom der kom et ordentligt tordenvejr med tilhørende regn, fik vi set museet og dets samlinger og nåede også at køre med museumsvognene. Det er ren og uforfalsket nostalgi! Da besøget var ovre, fortsatte vi med bussen til Mariefred (med et enkelt ophold for at se på en meget nedlagt og tilgroet jernbane!).

Tirsdagens aktiviteter bestod i et besøg på Sveriges første museumsjernbane i Mariefred (Östra Södermanlands Järnväg). Banen har en imponerende samling af lokomotiver og vogne fra de svenske smalsporsjernbaner, som havde sporvidde 600 mm. Banen har man selv anlagt på en gammel jernbane, som oprindeligt var normalsporet. Vi beså remiser og værksted, som bar præg af den oversvømmelse, som et heftigt uvejr havde medført en uge tidligere. Der havde stået regnvand i en halv meters højde på banegården, og dele af banelegemet var blevet skyllet væk, så skinnerne havde svævet i luften. Dette var der dog hurtigt blevet rettet op på, og togene rullede. Vi kørte med egen vogn i plantog til Läggesta Östra og returnere derpå til Mariefred.

Resten af dagen var til fri disposition. Mange besøgte Gripsholms Slott, og en del nåede også at se dampbåden, som i mere end 100 år har sejlet fra Stockholm til Mariefred (med togforbindelse ved ankomsten, naturligvis)!

Om *onsdagen* kørte vi med turistbus til Läggesta og videre langs det spor, som er ved at blive lagt mellem Läggesta og Taxinge. Det er en forlængning med 7,7 km. og mere end en fordobling af den eksisterende bane. Vi blev guidet af en frivillig medarbejder på museumsbanen. Efter dette var der behov for et kulturelt indslag, hvorfor vi besøgte konditoriet med Sverige berømteste kagebord på Taxinge-Näsby herregård!

Vi fortsatte med bussen til Västerås (kun afbrudt af et kort ophold ved Sigurdsristningen – en ”runesten”, som består af en klippe (”helle”) med runetegn og episoder fra Sigurd Fafnersbanes liv og kamp med dragen Fafner).

Ingen NoJK-rejse uden en sejltur, og denne gennemførtes på Mälaren i Västerås' skærgård. Vi sejlede ud til Ridön (forbi undervandshotellet ”Utter Inn”) og mødtes af en traktor med to åbne vogne. Den førte os til Kurö gård. På vejen sang og fortalte to piger om øen og dens historie.

Torsdag formiddag havde de rejsende lejlighed til at gå på opdagelse i Västerås, som bl.a. har en imponerende domkirke (hvor Erik XIV er begravet) og en hyggelig gammel bydel Kyrkbacken.

Vort eget tog havde nu indhentet os, og en velfortjent frokost kunne indtages i spisevognen, inden vi kom til Örebro. Her forlod vi igen toget og kunne gå langs Svartån til byens friluftsmuseum. Det er opkaldt efter en roman af Hjalmar Branting om ”Markurells i Wadköping”. Vejret var varmt og sommerligt, og vi kunne gå rundt i det tempo, der passede den enkelte.

Den næstsidste dag, fredag, entrede vi en traditionel svensk skinnebus, bedre kendt som en "daddelæske" (Y7 1242). Efter en fotokørsel ved broen over Järleån kørte vi til Nora, hvor der var en guidet tur i samlingerne. De, der havde andre interesser, gik på sightseeing i den gamle træstad.

Efter besøget i Nora kørte vi til Pershyttan, hvor vi gik op til den gamle jernmine, som vi herefter steg ned i. Det var igen en kyndig guide, som kunne fortælle om jernet, som skabte en så omfattende virksomhed i området; at man næsten fik udryddet al skov. Skoven blev til trækul, som anvendtes for at udskille jernmalmen.

Efter dette gjorde vi et nødvendigt ophold på "Kalasexpressen", som serverede en togtallerken for os. Det var lækkert, og med skinnebussen kunne vi begive os videre på "Jernets jernbane" mod Bofors.

I Bofors skiftede vi til "Karlskoga Sommartåg", som førte os til Kristinehamn. Her holder Tågåkeriet i Bergslagen til.

De to sidste år har Tågåkeriet stået for vore sommerrejser, idet de har leveret trækraft og køreplaner til rejsen. Selskabet har en del danske lokomotiver (gode gamle "danske" My-lokomotiver), og vi fik hurtig rundvisning og set, hvad der var hjemme. Sidste etape til Karlstad føltes lidt lang, for vi havde været på farten siden kl. 8 om morgenen, og det var skønt at indkvartere sig på Stadshotellet.

Lørdag 14. august gik vi ombord i vort tog for at køre den lange rejse via Laxå – Falköping – Nässjö til Malmö. Det gik problemfrit, og vi var i Malmö ti minutter for tidligt!

Turen gennemførtes efter NoJK's traditioner. Vi kørte ikke helt så meget med eget tog, som vi havde ønsket og normalt gør. Det skyldes frem for alt de sporarbejder, som gennemføres om sommeren, hvor man lukker hele baner for trafik. Det er således lidt af et puslespil at komme til de steder, man gerne vil, men med god hjælp af Tågåkeriet og andre flinke mennesker lykkedes det at skabe en varieret rejse med en passende blanding af togrejse og andre kulturindslag. Vejret var gennemgående sommerligt med en del sol, og kun mandag eftermiddags tordenvejr var noget, man kunne have undværet.

Peter V. Christensen